



UNDERVISNINGS  
MINISTERIET

Børne- og Undervisningsudvalget  
Christiansborg

Departementet

Frederiksholms Kanal 21  
1220 København K  
Tlf. 3392 5000  
Fax 3392 5547  
E-mail [uvm@uvm.dk](mailto:uvm@uvm.dk)  
[www.uvm.dk](http://www.uvm.dk)  
CVR nr. 20453044

Svar på spørgsmål 205 (Alm. del):

15-04-2015

I brev af 18. marts 2015 har udvalget stillet mig følgende spørgsmål:

Spørgsmål 205:

”Ministeren bedes redegøre for tilrettelæggelsen og organisationen af tilbud og støtte til blinde og stærkt svagseende børn og unge og forankring, udvikling og formidling af viden på dette område samt erfaringerne hermed.”

Svar:

Indsatsen for børn og unge med alvorligt synshandicap er sammensat af en række forskelligartede indsatser på social- og specialundervisningsområdet.

*Folkeskoleområdet*

På folkeskoleområdet er det kommunernes ansvar at give alle elever, der ønskes optaget i folkeskolen, et fyldestgørende undervisningstilbud.

Det er også kommunernes ansvar at sørge for specialpædagogisk bistand til børn, der endnu ikke er påbegyndt skolegangen.

Kommunernes forpligtelser i forhold til folkeskolelovgivningen indebærer, at barnet får den nødvendige specialpædagogiske støtte som fx teknologiske læremidler, punktskrift færdigheder og støtte til læse- og skrivningsvanskeligheder.

Den specialpædagogiske støtte kan gives i den almindelige undervisning i barnets klasse eller som led i et specialundervisningstilbud i den almindelige klasse, i en specialklasse eller specialskole eller på et lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud.

Det følger af folkeskolelovens § 3, at det påhviler regionsrådet at drive lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud for børn og unge un-

der 18 år, som vedkommendes kommunalbestyrelse har henvist til specialundervisning ved regionsrådets foranstaltning.

Synscenter Refsnæs i Kalundborg er et landsdækkende undervisningstilbud med flere forskellige aktiviteter målrettet børn og unge i alderen 0-21 år med synshandicap. Synscenter Refsnæs, der drives af region Sjælland, har blandt flere aktiviteter et takstfinansieret skoletilbud med SFO. Synscenter Refsnæs leverer endvidere specialrådgivning, jf. nedenfor.

Kommunerne har ved en ændring af folkeskoleloven i 2014 fået mulighed for at overtage de lands- og landsdækkende undervisningstilbud. Det er sket som led i opfølgningen på den politiske aftale om en kvalificeret indsats for grupper med særlige behov, der blev indgået i november 2013 med tilslutning fra samtlige partier i Folketinget.

Det følger af folkeskolelovgivningen, at børn med et omfattende støttebehov, der ikke kan opfyldes inden for rammerne af den almindelige undervisning, skal henvises til specialundervisning i en specialklasse eller specialskole.

Henvisning til specialundervisning sker efter pædagogisk psykologisk rådgivning og efter samråd med eleven og forældrene.

I forbindelse med den pædagogisk-psykologiske vurdering skal pædagogisk psykologisk rådgivning tage stilling til, om der er behov for at indhente specialrådgivning fra den nationale videns- og specialrådgivningsinstitution (VISO) i Socialstyrelsen.

#### *Området for de frie skoler, ungdomsuddannelser og de videregående uddannelser*

På området for de frie skoler, ungdomsuddannelserne og de videregående uddannelser giver Styrelsen for Undervisning og Kvalitet under Undervisningsministeriet efter ansøgning specialpædagogisk støtte til børn og unge med alvorligt synshandicap.

Støtten er individuelt tilrettelagt og gives blandt andet i form af it-hjælpemidler, instruktion i brug af it-hjælpemidler, særlig tilrettede studiematerialer og sekretærhjælp.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet har indgået samarbejder med synskonsulenterne på de regionale kommunikationscentre, der yder forskellige former for specialrådgivning til blinde og svagsynede i grundskolen, og med Institut for Blinde og Svagsynede (IBOS), der leverer forskellige former for støtte og specialrådgivning til blinde og svagtseende på ungdomsuddannelserne og de videregående uddannelser.

IBOS tilbyder en landsdækkende studievejledning for blinde og svagsynede elever og studerende på ungdomsuddannelser og de videregående uddannelser. Denne studievejledning giver en individuel vejledning og rådgivning i forhold til gennemførelsen af uddannelsen, herunder oplysninger om relevant specialpædagogisk støtte.

Studievejledningen på IBOS giver desuden rådgivning og supervision til de uddannelsesinstitutioner, der optager blinde og svagtseende elever.

#### *Specialrådgivning*

Med kommunalreformen blev en række specialiserede undervisningstilbud for børn og voksne, herunder Synscenter Refsnæs og IBOS, videreført med en status som lands- og landsdelsdækkende specialundervisningstilbud og specialrådgivningsfunktioner.

Som opfølgning på den politiske aftale om en kvalificeret indsats for grupper med særlige behov fra november 2013 har VISO overtaget ansvaret for at tilvejebringe de specialrådgivningsydelser, der hidrører fra de lands- og landsdelsdækkende tilbud.

VISO har endvidere overtaget ansvaret for at tilvejebringe den produktion af undervisnings informations- og vejledningsmaterialer m.v., der finder sted på materialecentralerne, der drives efter folkeskoleloven og lov om specialundervisning for voksne.

VISO tilvejebringer og sikrer en samlet koordination af de mest specialiserede rådgivningsydelser i forhold til specialundervisning og specialpædagogisk bistand m.v.

Målgrupperne for specialrådgivning er børn, unge og voksne med synshandicap og epilepsi, børn og unge med hørehandicap og døvblindhed, førskolebørn med svære kommunikative, sociale, udviklingsmæssige eller motoriske vanskeligheder samt deres pårørende og fagprofessionelle, som arbejder med de nævnte målgrupper.

Specialrådgivning ydes bl.a. til elever, forældre og det undervisende personale og omfatter bl.a. rådgivning og vejledning, udredning, undervisning, kurser og vidensudvikling og -formidling.

Midlerne til specialrådgivning, der før var objektivt finansierede, er overført til VISO, der har indgået kontrakter med tilbuddene om levering af gratis specialrådgivning direkte til de nævnte målgrupper.

Som det fremgår af mit svar på spørgsmål 203 er Socialstyrelsen i samarbejde med Undervisningsministeriet kommet med en central udmelding på området for børn og unge med alvorlig synsnedsættelse, og Socialsty-

relsen har indledt en dialog med kommunerne om deres tilbud og indsatser i forhold til denne målgruppe.

Jeg har aftalt med ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold, at han vil redegøre for de foreløbige meldinger fra kommunerne og give en overordnet status for overtagelsen af ansvaret for specialrådgivningen i forbindelse med sit svar til Socialudvalget på SOU, alm. del, spørgsmål 257 om risikoen for afspecialisering på blindeområdet. Svaret vil blive sendt til Børne- og Undervisningsudvalget.

Med venlig hilsen

Christine Antorini